

ikke gaa med til den 4aarige Uddannelse, og det var jo et rørende smukt Motiv, han havde, nemlig Hensynet til de smaa Hjem, de fattige i Samfundet. Man kunde ikke stille større Fordringer til dem, for saa kunde de fattige i Samfundet ikke lade deres Børn gaa den Vej. Ja, men det var der dog maaske Raad for, saa at det alligevel blev fra de samme Samfundsklasser, som hidtil have rekruteret vor Lærerstand, at Folkeskolen ogsaa fremtidig hentede sine Lærerkrafter, men saa maa vi selvfølgelig bære de Ofre, som ere nødvendige. Stillingen er den, at vi i Danmark i Øjeblikket ofre omtrent 420,000 Kr. paa vort Seminarievæsen, altsaa til Uddannelsen af Folkeskolens Lærere. Med andre Ord, paa Uddannelsen af Folkeskolens Lærere ofre vi i et Aar det samme Beløb, som vi ofre paa Uddannelsen af 11—12 Løjtnanter i Marinen. Paa Uddannelsen af een Løjtnant i Marinen kunne vi ofre 39,000—40,000 Kr. Det vil altsaa forstaas, at der kun bringes smaa Ofre for at uddanne Lærerne i Folkeskolen. Vi have ved tidligere Lejligheder talt om, under hvilken Fattigdom og Nød mange af vore Seminarieelever leve, og vi have for et Par Aar siden forhøjet Statens Understøttelse til dem med 20,000 Kr. Men naar vi ville stille de større Fordringer til Lærernes Uddannelse, maa vi samtidig ikke glemme at yde Hjælp til dem, der skulle gennemgaa denne Uddannelse. Naar vi i Øjeblikket kunne ofre 2 à 3,000 Kr., for at et ungt Menneske kan blive Præst, Læge, Jurist o. s. v.; saa forekommer det mig ogsaa, at vi kunne bringe de Ofre, som ere nødvendige for, at vore Lærere kunne faa den Uddannelse, som de skulle have, og for at vi fremtidig kunne faa Folkeskolens Lærere rekruteret netop fra de samme Samfundslag, der hidtil have afgivet Lærerne. Det er særlig Husmandsbørn, mindre Gårdmænds Børn, Haandværkeres Børn og Lærerstandens egne Børn, som for en stor Del gaa den Vej; og jeg tror, at Folkeskolen har været særdeles veljænt med netop at hente sine Lærere fra disse Samfundslag. Og jeg vil haabe, at det vil blive saaledes ogsaa i Fremtiden. Men saa vil det som sagt ogsaa være nødvendigt, at vi bringe betydeligt større Ofre for at faa vore Lærere uddannede; end vi have gjort hidtil.

Der er jo i Loven anordnet, at vi nu skulle afholde Optagelsesprøven paa Seminariet paa en anden Maade end tidligere, idet der skal nedsættes en Kommission,

hvis Opgave skal være at eksaminere alle dem, der melde sig til Optagelse paa et Seminarium. Det betyder naturligvis et Fremskridt, at Seminarierne kunne faa Elever med bedre Forkundskaber, end de faa i Øjeblikket. Det nægter jeg ikke. Det har selvfølgelig meget at sige, thi det er maaske en af de Ting, der træde mest hindrende i Vejen for en god Seminarieundervisning, at naar en ny Klasse optages paa Seminariet, bestaar den af højst uensartede Elementer, og som Ordføreren sagde, der afvises saa godt som ingen. At de private Seminarier, som skulle leve og gøre Forretning deraf og derfor maa have Klasserne fulde, ikke afvise Elever, forstaar man saare godt. Men Følgen deraf bliver, at det Hold, der begyndes med, er meget uensartet sammensat, idet Eleverne fra Begyndelsen af have vidt forskellige Forkundskaber, og at der hængaar ikke saa kort Tid, inden et saadant Eleveld sammenarbejdes, saa at alle kunne følges. Jeg har derfor ikke noget imod, at man skærper Optagelsesprøven. Der vil saa sikkert fremstaa Anstalter, der paatage sig at forberede Eleverne til Optagelse paa et Seminarium. Det er muligt, at vore Højskoler kunde tage den Gerning op, men jeg tror, at det saa vilde blive nødvendigt, at der allerede i de to Aar, hvor en Elev skulde forberede sig til denne Optagelse, kunde ydes nogen Støtte til de mest trængende; for ellers vil man straks paa dette Trin bortskære en hel Del af dem, der kunde have Lyst og Evne til at gaa Lærervejen.

Men saa forekommer det mig ogsaa, at vi maatte se at faa en anden Ordning med Hensyn til vore Seminarier. Det er et fuldstændig forkert Forhold, vi ere komne ind paa, at der her i Danmark kun er 4 Statsseminarier. Det er det; vi fik ved Plakaten af 1824, da Reaktionen satte sin Villie igennem. Vi ere ikke komne ud over det, vi staa endnu med kun 4 Statsseminarier. Ved Siden deraf have vi 14 private Seminarier. Forholdet er det, at de 66 pCt. af Lærerne og Lærerinderne uddannes ved private Seminarier; og kun en Trediedel ved Statens. Det forekommer mig, at dette Forhold maa ændres, og at det er Statens Pligt at oprette et tilstrækkeligt og betydeligt større Antal Seminarier, end Staten nu har. Dernæst forekommer det mig, at det er en stor Fejl, at disse Seminarier alle ere beliggende i afsides Lændsbyer; det er nødvendigt, at der ogsaa bliver Seminarier i Købstæderne. Det bliver nødvendigt af Hensyn til Læ-